

Er was eens ... een ouderportfolio NT2!

Foto: Beeldbank Stad Antwerpen, Mina van Elewyck (Apache News Lab) en Claire Lemmens

In Antwerpen kunnen anderstalige ouders Nederlands leren in de school van hun kinderen. Doelgroep zijn anderstalige ouders die tot nu toe de weg niet vonden naar het reguliere aanbod NT2. Het aanbod dat gedaan wordt in zogenaamde Kaapgroepen moet daar verandering in brengen. Annemie van Beirendonck, NT2-leerkracht bij SCVO Sité, ontwikkelde in opdracht van Algemeen Onderwijsbeleid Antwerpen een ouderportfolio NT2 om de taalvaardigheid van de cursisten in kaart te brengen.

Benieuwd naar haar verhaal?
Lees het hier!

U bent zelf lesgeefster. Sinds september 2007 geeft u in Antwerpen les aan zogenaamde Kaapgroepen. Anderstalige ouders leren in die groepen Nederlands op de school van hun kind. Wat zijn uw ervaringen daarmee?

Tot nu toe zijn mijn ervaringen heel positief. Het leuke aan zo'n Kaapgroep is dat het allemaal met heel concreet materiaal kan gebeuren. Je kan met de ouders naar de klassen van hun kinderen trekken, er is concreet schoolmateriaal voorhanden, ... Alle cursisten in de groep hebben ook dezelfde leerbehoefte: ze willen de schoolloopbaan van hun kinderen volgen. Het taalniveau van de cursisten is wel erg heterogeen en kan variëren van richtgraad 1.1 tot richtgraad 2.1. Ik vind dat geen probleem. Precies omdat alle cursisten dezelfde leerbehoefte hebben en omdat je kan werken met zoveel concreet materiaal vind ik dat je gemakkelijk kan differentiëren.

Ik vind ook dat cursisten hun spreekangst sneller overwinnen, precies omdat de lessen zich afspelen in de school van hun kinderen. De afstand tot de juf van hun kinderen wordt letterlijk

kleiner. Ook de juffen en de cursisten zelf bevestigen dit. De juffen signaleren trouwens dat de cursisten die in een Kaapgroep les volgen vaak een hechte groep vormen in de grotere groep ouders. Het lijkt erop dat ouders in Kaapgroepen gelijkgestemden aantreffen. Het is in dat verband ook fijn om te zien dat ouders uit Kaapgroepen op eigen houtje activiteiten herhalen die ze eerst in de Kaapgroep gedaan hebben, bijvoorbeeld: samen naar de bibliotheek gaan, het documentatiecentrum bezoeken, ...

Hoe bent u tot de ontwikkeling van het Ouderportfolio NT2 gekomen? Was er een specifieke aanleiding?

Precies omdat er zulke niveaoverschillen waren tussen de cursisten, vond ik het moeilijk om de cursisten te evalueren. De klassieke evaluatievormen volstonden niet. Ik wou iedere cursist op zijn niveau kunnen evalueren én ik wou het groeiproces van cursisten in kaart brengen. We zijn dan met een paar collega's naar een ROC in Nederland getrokken en zijn zo in aanraking gekomen met het *Portfolio voor opvoeders* (Citogroep, 2003). Dat vond ik interessant. Zo is de bal aan het rollen gegaan.

Hoe ziet het Ouderportfolio NT2 er concreet uit?

Er zijn drie onderdelen. Het eerste onderdeel is de biografie: cursisten vullen er gegevens in over hun schoolverleden, wat ze leren buiten de school, hun hobby's, ... De biografie spitst zich dus ook toe op de context school. De biografie wordt trouwens niet in één keer aan het begin van de module ingevuld, maar doorheen de hele duur van de module worden onderdelen van de biografie ingevuld. Het tweede onderdeel is de checklist. Die kunnen de cursisten gebruiken om hun taalvaardigheid te beoordelen. In de checklist staan per vaardigheid allerlei talige taken die cursisten moeten kunnen uitvoeren, bijvoorbeeld: 'Ik maak een afspraak met de juf als ik dat nodig vind'. De checklist is vertaald in verschillende talen. Het is vervolgens de bedoeling dat de cursisten voor elke vaardigheid bewijsmateriaal verzamelen om aan te tonen dat ze de vaardigheid beheersen. Ik geef hen daar opdrachten voor, bijvoorbeeld: 'ga naar het oudercontact van je kind en laat de juf een spreekkaart invullen'. Achteraf moeten de cursisten nog een zelfevaluatie over het oudercontact invullen. De zelfevaluatie moeten ze vergelijken met de spreekkaart.

Ik vind het portfolio echt een volwaardige manier van evalueren. Bij het portfolio is ook een turflijst gemaakt van de doelen 1.1. Ik maak - onder andere - gebruik van de bewijzen die de cursist verzameld heeft in het portfolio om te beoordelen of de cursist de doelstellingen al dan niet bereikt heeft. Met een kleurencode duid ik aan welke doelen bereikt zijn. Als er voldoende doelen 1.1 bereikt zijn, wordt er ook effectief een attest richtgraad 1.1 uitgereikt.

Wat vindt u zo goed aan de portfolioaanpak?

Ik vind het belangrijk dat cursisten zelf bewijzen verzamelen. Op die manier krijgen ze zelf een beter zicht op hun leerproces. Het werken met een portfolio helpt ook om hen een duidelijker zelfbeeld te geven. Sommige cursisten overschatten zichzelf, anderen onderschatten zichzelf. In het portfolio evalueren de cursisten zichzelf, maar ook ik en de klasjuf van de kinderen geven feedback op bewijzen uit het portfolio of werken mee aan de verzameling van die bewijzen.

Zijn er ook zaken die het werken met het portfolio bemoeilijken?

Hmm... Je moet tijd vrij maken voor een individuele opvolging van elke cursist. Iedere cursist vult het portfolio op zijn eigen tempo in. Je moet dus echt iedere cursist individueel opvolgen. Daar worstel ik zelf ook nog wel eens mee. Verder moet je ook goed kunnen organiseren. Soms loopt dat al eens mis: dan heb ik bijvoorbeeld toch een bepaalde portfoliotaak niet bij. Nu, ik merk wel dat ik groei in deze aspecten. Je moet het werken met een portfolio ook 'in de vingers krijgen'.

Wat zijn de reacties van de cursisten op het portfolio?

Ik heb de indruk dat ze heel, heel trots zijn op hun kaft. De eerste keer dat ik hen de opdracht geef om bijvoorbeeld naar het oudercontact te gaan en een spreekkaart te laten invullen door de klasjuf zijn ze een beetje bang: gaat het gesprek met de klasjuf wel lukken? Maar hun angst vermindert. Alle cursisten doen de opdrachten trouwens. Er zijn cursisten die hun man naar het eerste oudercontact sturen, maar uiteindelijk zorgen ze er toch allemaal voor dat ze het gesprekje met de juf gedaan hebben. De vrouwen in de Kaapgroepen komen van verder, hebben dikwijls veel minder bagage. Ze zijn echter ontzettend gemotiveerd precies omdat ze in de omgeving van hun kinderen zitten. De opdrachten die ze doen, zijn in het belang van hun kinderen.

Stel ... u mag een EHBE-pakket (Eerste Hulp Bij Evalueren) samenstellen. Wat zou u er dan zeker indoen?

Het lukt mij ook nog allemaal niet zo goed als ik zou willen, maar de essentie van goede evaluatie is voor mij dat cursisten kunnen laten zien wat ze kunnen en dat hun evolutie zichtbaar wordt. Bij een traditionele toets is dat veel minder het geval. Ik vind het ook belangrijk dat de evaluatie cursisten een duidelijk beeld geeft over zichzelf zodat ze, indien nodig, zichzelf kunnen bijsturen. Ook voor een leerkracht is dat bijsturen belangrijk: een leerkracht moet tekorten in het aanbod tijdig kunnen opsporen.

Hartelijk dank!